

VELDWIJK

Chris, Chriet en Heleen

Een DB/M lezer vroeg me op een feestje om eens een column te schrijven over een wat sappiger onderwerp. "Sex of zoiets. Kan dat?" Ook wat minder geremd, riep ik "Natuurlijk Menno". Helaas heb ik weinig sappige verhalen te vertellen over andere mensen. Ik ken geen Rob Oudkerks. De belofte aan een column 'op de man' kwam terug toen ik na een middag Database Systems zat na te babbelen en borrelen met Dr. Chris Date, collega Bas H. en een aantrekkelijke journaliste. Collega Bas was binnen twee minuten al helemaal vergeten dat hij eens kennis kon maken met Date, goeroe der relationele goeroes. Alleen een *date* met een kleine 'd' leek nog in zijn gedachten. De grote Date zelf had daarvoor twee zware lezingen gehouden, had daarna mijn lezing over *view updatability* bijgewoond en tenslotte nog een interview afgegeven aan de aantrekkelijke journaliste. Voorwaar niet gering.

Ik wilde Date niet verder vermoeien met zware vakinhoudelijke gesprekken, maar dat liep even anders. Voor Chris Date geen *small talk of local women*, maar Relationele discussies met een grote 'R'. Chris Date is het Relationele Model, zeker na het overlijden van Dr. Codd. Wat de man zo bijzonder maakt is zijn extreme toegankelijkheid waar het om Relationele onderwerpen gaat. Gaat de communicatie over relationele zaken dan krijg je een uitgebreid antwoord op maat. Date en zijn kompaan Darwen lijken er een dagtaak van te maken om de communiceren met iedereen met Relationele interessen of problemen. De briefschrijvers blijken soms briljant, maar afgaande op Date's verhalen vaak ook dwaas of querulant, hoewel Date zelf dat zo niet zal zeggen. Daags na DB Systems kreeg ik een nog ongepubliceerde tekst over *view updatability* toegezonden. "I look forward to any and all reactions!" stond erbij geschreven en het is gemeend. Wat mijn bewondering verder vergroot is dat de pogingen om een dialoog te voeren zo vaak tot niets leiden. 'Relationeel' wordt door velen belegen en dus irrelevant gevonden. Dat relationele technologie de database-wereld domineert en er miljarden in omgaan doet er daarbij niet toe. Date heeft met name van alles geprobeerd om de dialoog op te tuigen met de Object Georiënteerden. Iedereen kan inzien dat dit hard nodig is in een database-wereld die bijna helemaal relationeel is en een programmeerwereld die de object-oriëntatie definitief heeft omarmd. Afgaande op Date's verhalen loopt hij nog steeds met de uitgestoken hand rond, maar zonder meetbaar succes. Mijn bewondering gaat dan ook hand in hand met medeleven. Ik zou in Date's positie diens levensstijl en

houding niet kunnen opbrengen en me snel zou overgeven aan borrelen in het buitenland met aantrekkelijke journalistes.

Minstens even groot is het risico dat je als goeroe gewoon je standaard spreekbeurtjes draait en je tourneetjes maakt. Hoe zoiets werkt mocht ik eens van nabij meemaken. *Getriggered* door een artikel in DB/M over kunstmatige intelligentie was ik door een Groningse KI-studentenvereniging uitgenodigd om te spreken op een seminar, samen met de lokale prof. en Chriet Titulaer. Wat Chris internationaal is voor Relationele technologie, is Chriet nationaal voor alles wat te maken heeft met technische vooruitgang – maar dat weet u natuurlijk. Chriet kwam met een presentatie die naar mijn gevoel sinds de jaren zeventig niet meer was aangepast. Hoogtepunt was een plaatje waarin een Japanner en een Amerikaan in hun eigen taal telefonisch via de satelliet (wauw!) communiceerden en hun teksten door een computerprogramma real-time werden vertaald. Later vertelde Chriet me dat hij in een lezingencircuit van plaatselijke Rabobanken zat en een paar keer per week zijn lezing hield. Het leven blijkt heel erg gemakkelijk als je eenmaal goeroe bent. Voor Chriet en zijn publiek staat de toekomst al 30 jaar stil en iedereen vindt het best.

Begrijpt u me niet verkeerd. Ik wil Chriet hier niet afschieten; hooguit zijn publiek. Chriet is net als Chris een aardige vent en ik moet eerlijk zeggen dat hij effectiever was in het relativiseren van KI dan ik. Gevraagd wat de meest ingrijpende technologische ontwikkeling van de 20e eeuw is geweest, was zijn antwoord een complete *knock out*. "De grootste impact op de kwaliteit en de lengte van het leven in de 20e eeuw had de aanleg van riolering. In mijn Limburgse woonplaats kwam die pas nadat de eerste mens op de maan had gelopen." Tientallen studenten zaten sprakeloos in de collegebanken – en terecht. Ik wil alleen maar zeggen dat Chris net als Chriet had kunnen worden en dat wij misschien niet beter verdienen.

Tot zover het verhaal over Chris en Chriet. Veel sex kon ik er helaas niet inkrijgen. Chris en Chriet zijn niet Rob Oudkerk maar toch voel ik me een beetje als Heleen van Royen. Volgende keer weer een column over zaken.

René Veldwijk

lr. R.J. Veldwijk (rene.veldwijk@faapartners.com) is partner bij FAA Partners, een onderdeel van de Ockham Groep.